

горизонти.

Таким чином, зробимо висновок, що історія фортепіанної музики є надзвичайно різноманітною і багатогранною. Від перших класичних композиторів до сучасних експериментаторів фортепіано завжди було важливим та впливовим інструментом у світі музики. Кожен стиль має свої унікальні характеристики та внесок у розвиток музичного світу. Від класичних сонат В.°А.°Моцарта до віртуозних етюдів Ф.°Ліста, від емоційного романтизму Ф.°Шопена до експериментів мінімалізму, кожен етап в історії фортепіанної музики привносив нові техніки, форми та ідеї.

Сучасність також характеризується поєднанням різних стилів та експериментами зі звучанням та технологіями. Фортепіано залишається невичерпним джерелом творчої самовираження для композиторів у всьому світі. Усі ці стилі та напрями сприяли розширенню можливостей фортепіанного виконання та композиції. Вони відображають різноманітність та багатство музичного світу і надихають музикантів на нові творчі досягнення. Фортепіано залишається одним з найулюбленіших та найважливіших інструментів у світі музики, який надовго залишить свій слід у культурній спадщині.

Список використаних джерел

1. Кашкадамова°Н. Історія фортеп'янного мистецтва : підручник. Тернопіль : АСТОН, 2016. 608°с.
2. Кашкадамова°Н. Фортеп'янно-виконавське мистецтво України. Історичні нариси. Львів : КІНПАТРИ ЛТД, 2017. 616°с.
3. Чернявська°М. Піанізм бетховенської доби. Становлення фортепіанної фактури : навч. посіб. Харків, 2015. 198°с.

Соломаха Ольга,
викладачка Комунального закладу
початкової спеціалізованої освіти
«Мистецька школа №16»,
Соломаха Олег,
викладач Комунального закладу
початкової спеціалізованої освіти

МУЗИКА ЯК ПСИХО-ФІЗІОЛОГІЧНИЙ ЧИННИК ВПЛИВУ НА ОСОБИСТІСТЬ

***Анотація.** В данній статті окреслюються питання впливу музики на організм людини. Підкреслюється, що вчені-психологи довели, що систематичні заняття музикою дитини у віці від 5 до 15 років дозволяють значно підняти IQ, тобто інтелектуальний потенціал людини, краще розвинути пам'ять, аналітичні здібності, орієнтацію, не кажучи вже про позитивну корекцію нервової системи.*

***Ключові слова:** психічне здоров'я людини, сприйняття музики, вплив музики.*

Наш стрімкий і бурхливий час, сповнений стресів і хвилюючих негараздів, активізує пошуки вченими різних галузей наук (медицини, валеології, психології, соціології, педагогіки та ін.) способів зміцнення здоров'я. Серед багатьох чинників, які впливають на психологічний стан сучасної людини і молоді зокрема, музика займає одне з провідних місць. Оскільки відомо, що з самого початку виникнення людської спільноти музика була знаряддям пізнання і змінення життя через показ у художніх образах усього накопиченого і узагальненого досвіду людей.

Особливе значення музики, як засобу впливу на свідомість, було відоме з прадавніх часів. Такі спроби усвідомлення об'єктивних можливостей впливу музики на психіку людини спростерігаємо у стародавньому Китаї, Єгипті, Індії та інших країнах. Містичними легендами пояснювалось покращення самопочуття та настрою, зменшення болісних відчуттів, страху, повернення людині бадьорості, енергії під дією зачаровуючих звуків музики. Загальновідомою є роль культової музики у формуванні містико-теологічних поглядів середньовіччя та інших культурно-історичних періодів.

І дійсно, всі видатні педагоги підкреслюють величезний вплив музики, і не лише на дітей. Цей вид мистецтва супроводжує людину в свято і в

будень, в горі і в радості, тобто все життя. Повз музику не пройшла ні одна релігія чи ідеологія. Бо вона не лише дає можливість поспілкуватися з мистецтвом. Музика – це найактивніший носій моралі і ідеології, які в неї закладено автором. В медицині різні напрямки музикотерапії використовують не лише вплив на емоційну сферу людини, а й вібрації і резонанси, які музика викликає. Але ці вібрації і резонанси можуть бути не лише гармонічними, а й деструктивними.

Під впливом музики, яка відповідає функціональному станові організму, такі психічні процеси, як пам'ять та орієнтація, покращуються на 45-50%, а увага – на 25-30%. Музика активізує розумові здібності, а також працездатність та зосередженість, здатна розвивати та підвищувати інтелект людини. Звукові вібрації стимулюють кровообіг, емоційний тонус. Під дією ритму активізується дихання, збільшується вентиляція легенів. Дослідження підтверджують фізіологічну гіпотезу музикотерапії, поєднання ритму музики з біоритмікою людини.

Важливо використовувати цілющі впливи музики для зміцнення психічного здоров'я людини на ранніх етапах її життя. Адже музика здатна допомагати молодій людині зрозуміти навколишню дійсність, красу природи, довершеність поезії, живопису, театру, історії свого народу. Вона виступає специфічним генератором ціннісного ставлення до світу, оскільки справжні естетичні враження, насолоду від зустрічі з музичним мистецтвом дістає лише той, хто вміє уважно слухати, переживати, розмірковувати над почутим. Отож необхідно змалку привчати дітей до роботи розуму і душі, збагачувати їхній досвід спілкування з музичними творами.

Важко переоцінити вплив музики і на дітей дошкільного й шкільного віку, підлітків. В Америці було проведено експериментальні сеанси музикотерапії для дітей, хворих на дитячий церебральний параліч. Через деякий час лікарі зафіксували, що у них зменшилося спазмування м'язів, поліпшилася координація рухів, знизилася збудливість. У медичній літературі описано випадки значного поліпшення під впливом музики стану

дітей, хворих на аутизм, та з синдромом Дауна. У першому випадку дитина перестала бути замкнутою і відчуженою, ніби народилася заново у цьому світі, у другому – сімнадцятирічна дівчина, яка протягом всього свого життя зовсім не розмовляла, під час виконання божественних пісень раптово почала співати їх разом з матір'ю, вразивши цим усю свою родину.

За результатами досліджень багатьох науковців тільки класична музика і головне, перш за все у живому виконанні, позитивно впливає на фізичний та психічний стан людини, на здоров'я хворих. У них не тільки знижується рівень артеріального тиску, а й відбуваються позитивні емоційні зміни. Жива музика композиторів-класиків допомагає позбутися депресивних станів, стресів, тривог, переживань і страждань, які негативно впливають на процес одужання.

Отже, музичне мистецтво безпосередньо впливає на формування емоційних переживань, що в свою чергу є джерелом духовного світу особистості. Оскільки людина – істота емоційна, то емоційні переживання та почуття невід'ємні від духовного світу особистості. Цілющий вплив музики на організм людини був помічений ще на зорі цивілізації. І саме твори мистецтва формують нашу емоційну культуру, культуру естетичних почуттів і смаків, духовну культуру нашого життя, допомагають мінімізувати негативний вплив деструктивних життєвих ситуацій.

Список використаних джерел

1. Добровольська Р. О. Музична терапія у соціокультурному просторі країн Європи та США // *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2022. № 207. С. 122-128 // URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-207-122-128>
2. Куруленко С. Дати дітям радість // *Сарненські новини*, 2003. № 3.
2. Побережна Г. Педагогічний потенціал музикотерапії // *Мистецтво та освіта*. № 2. 2008. С. 9-12.